

LA MANUFACTURA DEL TABAC

Per a elaborar els productes diversos provinents del tabac, les fulles han de ser sotmeses a un llarg procés de manufactura des que la planta és collida pel pagès fins que arriba al consumidor.

En el procés tradicional, l'elaboració incloïa els passos de neteja de la fulla, selecció, fermentació, picat, fabricació dels productes diversos i, finalment, l'empaquetat.

Aquestes fases continuen realitzant-se avui dia, tot i que el procés ha experimentat una gran evolució tecnològica.

DEL CONREU A LA FERMENTACIÓ

Abans d'arribar a la fàbrica el tabac era assecat a les cases dels pagesos que el conreaven. Un cop sec, el pagès i el fabricant negociaven la compra de la collita, que era embalada en grans fardells per ser transportada a la fàbrica. Allà es treien les fulles enfilades als fardells i es netejaven espolsant les brosses i les herbes que hi haguessin pogut quedar entremig.

A continuació es classificaven les fulles segons les qualitats i es passava a la fermentació. Per fer-ho, s'agrupaven les fulles en manats i es col·locaven formant piles de cinc mil o set mil quilograms que s'anaven humitejant periòdicament.

En aquestes piles el tabac fermentava de manera natural i s'eliminava així l'acidesa de la planta. Quan s'arribava al punt òptim de fermentació es desmuntava la pila i es tornava a apilar de manera que les fulles que abans havien quedat a fora ara quedessin a dins perquè poguessin fermentar. Aquest procés es repetia dues o tres vegades per assegurar la fermentació correcta del tabac.

EL PICAT

Un cop fermentada, la matèria prima ja estava llesta per ser manufacturada. El pas següent era el procés de picat per obtenir la *picadura* o *escafarlata*, depenent de com es piqués la fulla. Al començament, el picat es feia manualment, però aquest va ser un dels primers processos a mecanitzar-se i es va guanyar molta velocitat en la seva realització.

Si la fulla de tabac es picava en forma de fils s'obtenia l'*escafarlata*, se li afegien aromes diferents per donar-li un gust i un olor determinats i es deixava assecar.

En cas de picar la fulla en forma de quadrat s'obtenia *picadura*. Abans de deixar-la assecar, aquesta es barrejava després amb diferents tipus de tabac, en percentatges diversos segons el producte que es volia obtenir.

LA FABRICACIÓ

Entre les principals manufactures del segle passat es trobaven les rajoles o pastilles, els cigars i els cigarrets o cigarretes.

Les **rajoles** o **pastilles** eren paquets de picadura o escafarlata de 50, 100 o 200 grams de pes que es venien per fumar en pipa o fer cigarretes. Per confeccionar-les, s'omplien uns motlles de fusta amb el tabac i després es premsaven per formar uns blocs compactes.

Els **cigarrets** o **cigarretes** s'obtenien enrotllant l'escafarlata o la picadura amb paper de fumar. Amb la mecanització va arribar l'engomada del paper –que es feia amb midó- i posteriorment la introducció del filtre a la cigarreta.

Durant la primera meitat del segle XX els **cigars** eren elaborats en bona part per les cigarrereres. El fabricant els proporcionava la matèria prima i després els comprava el producte elaborat a preu fet. Per confeccionar-los, les cigarrereres enrotllaven les millors fulles una sobre l'altra després de treure'ls el nervi central.

La fabricació de cigars a les llars permetia a les dones –sovint amb l'ajuda dels seus fills- combinar aquesta feina amb les tasques agrícoles i obtenir així uns ingressos extres.

L'EMPAQUETAT

Un cop elaborats els productes, només faltava empaquetar-los i posar-los la marca de la fàbrica. Amb aquest fi, les rajoles s'abocaven en motlles de fusta recoberts de paper i s'embolcallaven. Les cigarretes, per la seva banda, s'introduïen en paquets en grups de vint. Amb aquest procés, el tabac quedava llest per a la seva comercialització.

Una bona part de la producció, però, no anava destinada al comerç regular, ben al contrari... Una gran part dels productes acabats eren empaquetats en fardells, que era com compraven el tabac els contrabandistes.

Per fer els fardells hi havia una taula especial a la fàbrica, l'enfardadora, on es col·locaven de 20 a 30 quilos de productes, es lligaven i es folraven de roba d'arpillera. Un cop fet el paquet, se li afegien dues corretges per poder carregar-lo a l'esquena pels camins de muntanya.

EL PROCÉS ACTUAL

Actualment tots els processos de fabricació descrits estan completament mecanitzats, de manera que s'ha produït una gran acceleració de la producció.

Aquesta té lloc en sèrie, i cada procés ocupa un espai diferenciat a les fàbriques, com la fermentació –que s'efectua en sales específicament pensades per regular la temperatura i la humitat- o l'aromatització -que es duu a terme en laboratoris químics especialitzats-.

La indústria del tabac no escapa, doncs, a les tendències productives actuals, on l'especialització és cada cop més evident.